

Türkçe ve Türk Kültürü Ders Kitaplarının (5.- 8. Seviyeler) Yazma Becerisi Kazanımlarını Karşılama Durumu *

Turkish And Turkish Culture Textbooks (5-8th Levels) Meet The Writing Skill Outcomes

Cemalettin CANBOLATER**
Prof. Dr. Nezir TEMUR***

Öz:

Bu çalışmanın amacı yurt dışındaki Türk çocukları için 2019 yılında hazırlanan 5, 6, 7 ve 8. seviye Türkçe ve Türk Kültürü ders kitaplarındaki yazma etkinliklerinin 2018 Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Öğretim Programı'ndaki yazma becerisi kazanımlarını karşılaması açısından değerlendirmektir. Bu amaçla Millî Eğitim Bakanlığının 2019 yılında yayımladığı 5, 6, 7 ve 8. seviye Türkçe ve Türk Kültürü ders kitabındaki yazma etkinlikleri, 2018 Türkçe ve Türk Kültürü Öğretim Programı'ndaki kazanımlar yönünden incelenmiştir. Çalışmanın örneklemini 2019 yılında hazırlanan 5, 6, 7 ve 8. seviye Türkçe ve Türk Kültürü ders kitabındaki yazma etkinlikleri ve 2018 yılı Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Öğretim Programı'dır. Nitel araştırma yöntemlerinden olan doküman analizinin kullanıldığı çalışmada TTK ders kitapları içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir. Bu çalışma sonucunda Türkçe ve Türk Kültürü ders kitabındaki (5-8. seviyeler) yazma etkinliklerinin ne kadarının TTK Dersi Öğretim Programı'ndaki yazma kazanımlarına uygun olup olmadığı ortaya konmuştur. Yapılan araştırmada

* Bu makale Cemalettin Canbolater'in Prof. Dr. Nezir Temur danışmanlığında yürüttüğü "Türkçe ve Türk Kültürü Ders Kitaplarının (5-8. Seviyeler) Yazma Becerisi Kazanımlarını Karşılama Durumu" başlıklı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

** Cemalettin Canbolater Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ankara, Türkiye cemalettincanbolater@gmail.com, ORCID: 0000-0001-6051-8387

*** Prof. Dr. Nezir Temur Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı Ankara, Türkiye ntemur@gazi.edu.tr ORCID: 0000-0002-8052-1927

görülmüştür ki 5, 6, 7, 8. seviye Türkçe ve Türk Kültürü ders kitaplarındaki yazma etkinliklerinin bazıları TTK Dersi Öğretim Programı'ndaki kazanımları tam anlamıyla karşılamamaktadır. TTK ders kitaplarına biçimsel olarak bakıldığında yazma sembollerinin beceri alanlarıyla örtüşmediği etkinlikler görülmüştür. Sembol yazmaya yönelik etkinlik okumaya ait olabilmektedir. İçerik olarak incelendiğinde ise Türkçe ve Türk Kültürü ders kitaplarında yer alan yazma etkinliklerinin çoğu kontrollü ve güdümlü yazma yöntemlerine örnek oluşturacak niteliktedir. Bu yazma yöntemlerinde öğrenciye dil zevki ve bireysel yazma becerisi vermekten ziyade dilin temel kurallarını kavratmak amaçlanmaktadır. Yazma etkinlikleri kelime ve cümle boyutunda kalarak tam bir metin özelliği taşımamaktadır. Diğer bir deyişle kelime eşleştirme, boşluk doldurma, yanlış yazılan kelimeleri yeniden yazma, metin altı soruları cevaplama, noktalama ve yazım hatalarını düzeltme gibi geleneksel olan (biçimsel ve işlevsel yaklaşım gibi) yaklaşımlara örnek oluşturacak yazma etkinlikleri tercih edilmiştir. YDTÇ'ye yönelik hazırlanan ders kitaplarındaki yazma etkinliklerinin daha çok kavram oluşturmaya ve dil zevki vermeye yönelik yazma etkinliklerinden oluşması onların Türk dili ve Türk kültürü ile olan bağlarını güçlendirecektir.

Anahtar Sözcükler: Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Programı, Türkçe ve Türk Kültürü ders kitapları, yazma becerisi

Abstract:

The aim of this study is to evaluate the writing activities in the 5th, 6th, 7th and 8th level Turkish Language and Culture textbooks prepared for Turkish children abroad in 2019 on the basis of meeting the writing skill acquisitions in the 2018 Turkish Language and Culture Curriculum. For this purpose, the writing activities in the 5th, 6th, 7th and 8th level Turkish Language and Culture textbook published by the Ministry of National Education in 2019 were examined in terms of the achievements in the 2018 Turkish Language and Culture Curriculum. The sample of the study is the writing activities in the 5th, 6th, 7th and 8th level Turkish Language and Culture textbook prepared in 2019 and the 2018 TLC. In the study, document analysis was used in which is one of the qualitative research methods, TLC textbooks were examined by content analysis method. As a result of this study, it has been revealed how much of the writing activities in the Turkish Language and Culture textbook (levels 5-8) are suitable for the writing outcomes in the TLC Course Curriculum. In the research, it was seen that some of the writing activities in the 5th, 6th, 7th, 8th level Turkish Language and Culture textbooks do not fully meet the gains in the TLC Course Curriculum. When the TLC textbooks were examined formally, it was seen that the writing symbols did not coincide with the skill areas. While the symbol is for writing, the activity may belong to reading. When examined in terms of content, most of the writing activities in the TLC Culture coursebooks were set an example for controlled and guided writing methods.

In these writing methods, it is aimed to make the student comprehend the basic rules of the language rather than to give language pleasure and individual writing skills. Writing activities remain in word and sentence dimensions and do not have

a full text feature. In other words, writing activities that set samples for traditional approaches (formal and functional approaches) such as word matching, filling in the blanks, rewriting misspelled words, answering subtext questions, correcting punctuation and spelling errors were preferred. The fact that the writing activities in the textbooks prepared for TCA consist of writing activities aimed at creating more concepts and giving language pleasure will strengthen their ties with the Turkish language and Turkish culture.

Key Words: Turkish children living abroad; Turkish and Turkish Culture class; writing, Language education

Giriş

Dilin insanlar arasında anlaşmayı sağlayan “iletişim aracı (anlatma aracı)” olmasının yanında bireylerin kendi toplumlarına aidiyetlerini sağlayan “sembol (kimlik)” olma özelliği de vardır. Her millet kendi değerlerini (gelenek, görenek) dil aracılığı ile gelecek nesillere aktarır. Bu aynı zamanda kültürlenme ve kültür aktarımını da sağlar. Bir milletin kültürünü sürdürmesi de ana dili öğretimini sağlıklı bir şekilde uygulamasıyla mümkündür. Ana dili eğitiminin genel amaçları bu iki temel yani araç ve sembol olma özelliğine dayanmaktadır. Araç olma özelliği duygu ve düşüncelerin ifade edilmesinde, kavramlaştırma ve iletişim kurmada kendini gösterir. Sembol olması ise bireyin içinden çıktığı topluma aidiyetini yani kimliğini ifade eder. Bir insanın bilişsel ve duygusal olarak bağlı olduğu milletin değerlerini taşıması ana diline bağlıdır.

Doğal ve beşeri faktörlerden dolayı insanların bir yerden bir yere zorunlu veya gönüllü olarak yapmış oldukları yer değiştirmelerini göç olarak tanımlayabiliriz (Türkçe Sözlük, 2011). Tarihi süreçte göç hareketlerinin nedenleri toplumların içinde bulunduğu şartlara göre değişebilmektedir. Yakın geçmişteki göçler incelendiğinde İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra yaşanan sanayileşme yarışına bağlı olarak Akdeniz ülkelerinden Avrupa ülkelerine yapılan işçi göçleri ön plana çıkmaktadır. Yaşanılan bu göçlere 1960 yılından itibaren ülkemizde dâhil olmuştur. Avrupa ülkeleri ile (başta Almanya olmak üzere) yapılan “İşçi Göçü” anlaşmaları ile başlayan ülkemizden yurt dışına yapılan işçi göçü günümüzde 6,5 milyona ulaşmıştır. Ülkemizden yapılan bu göçlerle birlikte yurt dışındaki vatandaşlarımızın çeşitli sorunları ortaya çıkmıştır. En başta gelen sorunlardan biri de çocukların dil eğitimidir. Özellikle yurt dışına giden işçi ailelerinin çocuklarının ana dilde eğitim görmemesi nedeni ile kendi dil ve kültürlerine yabancılaşmaları önemli bir sorun oluşturmaktadır.

Yurt dışına giden birinci nesil Türk işçiler belirli bir dil ve kültür birikimi ile gittikleri için kendi değerlerini koruma konusunda herhangi bir sorunla karşılaşmalar da sonraki nesillerde dil ve millî kültürü koruma ile ilgili çeşitli sorunlar ortaya çıkmıştır. Şen'e göre (2015), yurt dışındaki Türklerle ilgili dil, eğitim, uyum sorunlarının varlığı ancak ikinci kuşak Türklerde fark edilebilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 62. Maddesi'nde: “Devlet, yabancı ülkelerde çalışan Türk vatandaşlarının aile birliğinin, çocuklarının eğitiminin, kültürel ihtiyaçlarının ve sosyal güvenliklerinin sağlanması, anavatanla bağlarının korunması ve yurda dönüşlerinde yardımcı olunması için gereken tedbirleri alır.” (<https://www.mevzuat.gov.tr>) denilmektedir. Bu maddeden hareketle Millî Eğitim Bakanlığı tarafından Türkçenin yurt dışındaki Türk çocuklarına öğretilmesi 1986'dan itibaren bir öğretim planı dâhilinde yürütülmektedir. 1986 yılında “Yurt Dışı İşçi Çocukları Türkçe-Türk Kültürü İle Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretim Programları” adıyla dört öğretim programı yayınlanmıştır. 1986 yılında ilk kez hazırlanan ve yurt dışında uygulanması planmış bu programa öğretim materyali hazırlanmamıştır. MEB daha sonra 2000 yılında “Yurt Dışındaki Türk Çocukları İçin Türkçe (1-10. Sınıflar), Türk Kültürü (4-10. Sınıflar) ve Yabancı Dil Olarak Türkçe (6-11. Sınıflar) Dersleri Öğretim Programları” adıyla yeni bir program daha yayımlanmıştır. Yine bu programda da ders materyali hazırlanmamıştır. 2006 yılında Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının

360 Sayı, 14.09.2006 tarihli kararıyla kabul ettiği, “Yurt Dışındaki Türk Çocukları İçin Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Öğretim Programı (1-10. Sınıflar)” yayımlanmıştır. . 2006 yılında yayınlanan bu programın öncekilerden farkı (1-10. sınıflar düzeyinde) tek bir program olarak hazırlanmış olması ve “Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi” konularını da içermesidir. Ayrıca 2006’dan itibaren yürürlüğe giren programda Türkçenin yabancı dil olarak okutulmasına yönelik hazırlanmış program artık uygulamadan kaldırılmış ve yine öğretim materyali hazırlanmamıştır. 2009 yılında “Yurt Dışındaki Türk Çocukları İçin Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Öğretim Programı (1-10. Sınıflar)” adıyla yeni bir öğretim programı yayımlanmıştır. 2009 yılında hazırlanan bu programda TTK Dersi Öğretim Materyalleri; 1-3, 4-5, 6-7, 8-10. sınıflar için 4 adet ders kitabı, 4 adet çalışma kitabı ve 1 adet öğretmen kılavuz kitabı baskıya hazır nüshaların okutulması Kurulun 16.11.2009 tarih ve 207 sayılı kararıyla uygun görülmüştür. Bu kitaplar yurt dışındaki Türk çocuklarına yönelik Türkiye’de devlet eliyle hazırlanmış ve ücretsiz olarak yurt dışına gönderilen ilk ders materyalleri olma özelliğine sahiptir. Son olarak 2018 yılında “Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Öğretim Programı 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Seviyeler” adıyla yayımlanmıştır. Bakanlık tarafından 2018’de revizyonu yapılan programa yönelik öğretim materyali hazırlama çalışması da 2019’da tamamlanmıştır (Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü 2019: s. 126, 127, 128). 2018 programına göre hazırlanan Yurt Dışındaki Türk Çocukları için Türkçe ve Türk Kültürü ders kitapları, 2019 yılından beri ders materyali olarak kullanılmaktadır.

Türkçe ve Türk Kültürü Öğretim Programı’nda, Türkçe ve Türk kültürü dersinin amacı yurt dışındaki Türk çocuklarının Türkçeyi etkili bir şekilde edinmesini sağlamak ve onların burada kültür farklılaşmasına maruz kalarak ana benliklerinden uzaklaşmamaları için dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini kazanmalarını sağlamaktır. Ana dili Türkçeyi daha etkin kullanmanın yanı sıra yurt dışında yaşayan Türk çocuklarına Türk kültürünün temel unsurlarını aktarmak, Türk kültürü ile buldukları ülkenin kültürel öğelerini ilişkilendirerek kültürler arası becerilerini geliştirmek dersin bir diğer amacıdır (MEB 2018: s. 2). Bu yönüyle 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu’nda ifade edilen Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları Temel İlkeleri doğrultusunda hazırlanan Türkçe ve Türk kültürü Dersi Öğretim programı ile öğrencilerin;

- Dinleme/izleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerinin geliştirilmesi,
- Türkçeyi konuşma ve yazma kurallarına uygun olarak bilinçli, doğru ve öznel kullanmalarının sağlanması,
- söz varlıklarını zenginleştirerek dil zevki ve bilincine ulaşmalarının; duygu, düşünce ve hayal dünyalarını geliştirmelerinin sağlanması,
- millî, manevi, ahlaki, tarihî, kültürel, sosyal değerlerimizi tanıyıp sevmek be-nimsemelerinin sağlanması, millî duygu ve düşüncelerinin güçlenmesi hedeflenmiştir (MEB 2018: s. 2).

Temel dil becerileri (dinleme, okuma, konuşma ve yazma) birbiriyle sıkı bir bağlantı içerisindedir. Temel becerilerin birinde yaşanacak bir aksaklık diğer becerileri de etkileyecektir. Göçer’in (2018), Johnson’dan (2017) aktardığına göre dört dil becerisi olan konuşma, dinleme, okuma ve yazmanın her biri birbirini geliştirmek için birlikte

çalışır. Diğer insanları işitmek ve dinlemek, çocukların konuşma becerisini geliştirir. Yazma, sesle ilgili bilginin gelişmesine yardım eder ve okumanın akıcılığını artırır. Okuma daha iyi yazmaları için öğrencilere yardım eder. Bir çocuğun daha akıcı okumasını sağlamanın bir yolu da onun akıcı yazmasını sağlamaktır. Birlikte işleyen dört dil becerisi birbirini güçlendirir. Yurt dışındaki Türk çocuklarına okulda kazandırılan dil becerileri okuma ve yazma becerisidir. Örgün eğitimle birlikte kazandırılan yazma becerisi çocukların duygu ve düşüncelerini bir düzene sokması ve diğer dil becerilerini desteklemesi bakımından son derece önemli bir beceridir. Yazma, bilgiden çok beceriyi gerektirmektedir. Beceri ise uygulama ile kazanılır (Tartar 2013). Okuma gibi yazmanın da insan yaşamında önemli bir yeri vardır. Duygu, düşünce ve hayallerini açık ve anlaşılır olarak yazma çeşitli zihinsel becerileri gerektirir. Öğrenciler bu beceriler yoluyla düşüncelerini sıralamayı, sınırlamayı, düzenlemeyi, yazma amacını belirlemeyi ve kuralları uygulamayı öğrenirler. Kişisel gelişimin sağlanmasında yazmanın önemli bir yeri vardır. Yeni bakış açıları kazanmada, bilgi birikimi oluşturmada ve bu birikimin diğer insanlara aktarılmasında yazı önemli bir yere sahiptir.

Yurt dışındaki Türk çocuklarına Türkçe ve Türk kültürü öğretiminde yazma becerisi çalışmaları bilginin yapılandırılması ve kalıcı hâle getirilmesinde kritik bir öneme sahiptir. Özellikle dikte çalışmaları yanlışların çocuklar tarafından fark edilip düzeltilmesinde ve dil bilinci oluşturulmasında öğrencilere yol gösterecek niteliktedir. Barın (2006), yurt dışındaki Türk çocuklarının yaşadığı kavram kıtlığını ve bu kavram kıtlığının çocuklarda oluşturduğu baskıyı ve bu sıkıntılara çözüm oluşturacak olan dikte çalışmalarının yurt dışındaki Türk çocuklarına gereği gibi uygulanmasının son derece önemli olduğunu savunmaktadır.

Yurt dışındaki Türk çocuklarına, Türkçenin güzel söyleyişlerini kazandırmada ve onların yanlışlarını kendilerinin fark etmelerini sağlayıp farkındalık oluşturmada amacına uygun şekilde uygulanan yazma çalışmaları faydalı olacaktır. Bunun için dikte çalışmasının yanında döngüsel yazma çalışmaları da yapılabilir. Öğrencinin yazdığı metinlerin öğretmence incelenmesi ve ardından sınıf ortamında öğrenciler tarafından düzeltilmesi ve tekrar öğretmenin kontrolünden geçmesi suretiyle ortaya bir döngü çıkmaktadır. Döngüsel yazma etkinliğini, Takıl (2016) Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrenciler için uygulamış olsa da iki dilli Türk çocuklarının yazma becerilerini geliştirmesi ve dil bilinci kazandırılması açısından döngüsel yazma etkinliğinin de uygulanmasının yararlı olabileceği düşünülmektedir.

Yurt dışındaki Türk çocuklarının ana vatanları ve Türk kültürü ile olan en önemli bağları Türkçedir. Türkçe ve Türk Kültürü ders kitapları bu bağın güçlenmesine katkı sağlayacak nitelikte olmalıdır. Özellikle örgün eğitimle birlikte kazandırılan anlatma becerilerinden yazma becerisi etkinliklerinin dil bilincini kazandırmada, kavram oluşturup kendini ifade etmede, hataların düzeltilip daha doğru ve anlaşılır bir iletişim kurmada önemi çok büyüktür. Bu nedenle yazma becerisinin kazanımlara uygun şekilde uygulanması Türkçe ve Türk kültürü derslerinin amacına ulaşması bakımından da önemlidir.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı: Yurt dışında yaşayan Türk çocukları için hazırlanan, Türkçe ve Türk Kültürü (5-8. seviye) ders kitaplarında bulunan yazma etkinliklerinin Türkçe kazanımlarına uygunluk düzeylerini el almaktır. Bu amaçla T.C. Millî Eğitim Bakanlığının yurt dışındaki Türk çocukları için hazırlamış olduğu Türkçe ve Türk Kültürü 5, 6, 7, 8. seviye ders kitapları yazma etkinlikleri bakımından ele alınacak ve ortaya konan veriler 2018 Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Öğretim Programı'na göre değerlendirilecektir.

Araştırmanın Yöntemi ve Çalışma Deseni

Bu çalışmada, nitel araştırma yöntemlerinden doküman inceleme yöntemi kullanılacaktır. Araştırmada, Talim ve Terbiye Kurulunun 15.05.2018 tarih ve 77 sayılı kararıyla Millî Eğitim Bakanlığı tarafından 2019-2020 öğretim yılından itibaren 5 yıl süreyle ders kitabı olarak 5, 6, 7, 8. seviyeler için hazırlanan Türkçe ve Türk Kültürü ders kitaplarındaki yazma etkinlikleri tek tek tespit edilerek Türkçe ve Türk Kültürü Öğretim Programı'ndaki (2018) yazma kazanımları ile karşılaştırılacaktır.

Evren ve Örneklem Çalışma

Bu çalışma, Millî Eğitim Bakanlığı Türkçe ve Türk Kültürü 5-8. seviye ders kitaplarındaki incelenecek metinlerden oluşacaktır. Bu amaçla yurt dışında yaşayan Türk çocukları için hazırlanmış Türkçe ve Türk Kültürü ders kitaplarındaki yazma becerileri konu edinilecektir.

Verilerin İncelenmesi Ve Bulgular

Yukarıda söz edilen hedefler doğrultusunda T.C. Millî Eğitim Bakanlığı yurt dışındaki Türk çocukları için Türkçe ve Türk Kültürü ders kitapları hazırlamıştır. Hazırlanan bu kitaplarda Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Öğretim Programı'nın uygulanması sürecinde, her seviye için belirlenen 8 temanın işlenmesi öngörülmüştür. TTK Dersi Öğretim Programı'nda seviyelere göre alt temalar oluşturularak hiyerarşik biçimde sıralanmıştır. Temalar alfabetik olarak sıralanmıştır ancak kitaplar hazırlanırken şu tema sıralamasının dikkate alınması önerilmektedir: "1. Ben ve Ailem, 2. Çevre, Farklılıklar ve Birlikte Yaşama, 3. Oyun ve Eğlence, 4. Bayramlar ve Kutlamalar, 5. Gezelim Görelim, 6. Geçmişe Açılan Kapı, 7. Sanat ve Edebiyat, 8. İnsan ve Doğa." Bu temaların altında her temaya ait alt temalar TTKDÖP'de verilmiştir.

Bu çalışmaya konu olan 5-8. seviye yazma kazanımlarında: 5. seviyede 8 yazma kazanımı, 6. seviyede 8 yazma kazanımı, 7. seviyede 11 kazanım ve 8. seviyede 11 kazanım bulunmaktadır (MEB, 2018). Toplamda TTKDÖP'de 5-8. seviyeler için 32 yazma kazanımı bulunmaktadır.

Aşağıdaki görselde 5. seviye TTK ders kitabı 42. sayfada bulunan bir yazma etkinliği örnek olarak verilmiştir.

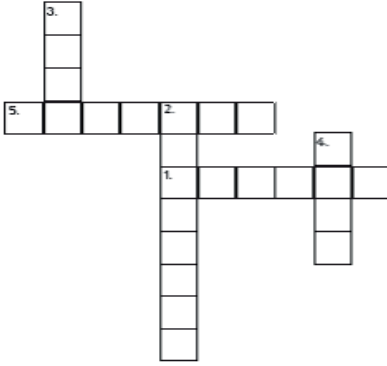

Saf, değişmemiş, üstün insan türü yok on binlerce yıldır insanlar kitadan kitaya göçtüler toplumlar birbirleriyle karıştı. hepimiz, aynı değere sahip olmayı hak ediyoruz.

Atatürk,
"Doğruyu söylemekten hiçbir zaman korkmayınız. diyor."

Cümledeki yazım hatasını gördün mü?
Cümleyi doğru şekilde tekrar yazar mısın?

.....
.....
.....

Bu temada öğrendiğimiz bazı kelimelerle bir bulmaca hazırladık. Haydi çözelim!

1. Bir kolun iki ucuna asılı iki kefedен oluşan tartı.
2. Tıpkçekim.
3. Yeryüzündeki altı büyük kara parçasından her biri, ana kara.
4. Asmanın taze veya kuru olarak yenilen ve salkım durumunda bulunan meyvesi.
5. Güzel sanatların herhangi bir dalında yaratıcılığı olan, eser veren kimse.

5. Seviye Türkçe ve Türk Kültürü Ders Kitabı Yazma Becerisi Etkinliklerine Yönelik Bulgular

Türkçe ve Türk Kültürü 5. Seviye Ders kitabı 8 temadan oluşmaktadır. Ders kitabında sırasıyla "Ben ve Ailem, Çevre, Farklılıklar ve Birlikte Yaşama, Oyun ve Eğlence, Bayramlar ve Kutlamalar, Gezelim Görelim, Geçmişe Açılan Kapı, Sanat ve Edebiyat, İnsan ve Doğa" adlı temalar yer almaktadır. Bu temalara yönelik TTKÖP'de 8 yazma kazanımı yer almaktadır. Bu kazanımlara yönelik yazma etkinlikleri TTK ders kitaplarında aşağıdaki gibi uygulanmıştır.

1. Tema: Ben ve Ailem Teması Yazma Kazanımına İlişkin Bulgular

"On Parmagında On Marifet" adlı konudan sonra sayfa 15'te slogan oluşturmaya ilişkin yazma etkinliği sunulmuştur. Bu etkinlik "Bir konu etrafında metinler yazar." kazanımıyla uyumludur.

Sayfa 15'te 2. yazma etkinliğinde ve sayfa 18'deki yazma etkinliği TTK.4.20. "Formları, yönergelere uygun şekilde doldurur." kazanımıyla uyumludur.

2. Tema: Çevre, Farklılıklar ve Birlikte Yaşama Teması Yazma Kazanımına İlişkin Bulgular

Sayfa 42 1. yazma etkinliği geçiş ve bağlantı ifadelerinin kullanılmasına yöneliktir. Bu etkinlik TTK.4.18. "Yazılarında uygun geçiş ve bağlantı ifadeleri kullanır." kazanımıyla uyumludur.

Sayfa 42 2. yazma etkinliği yazım ve noktalamaya ilişkindir. TTK.4.7. "Türkçenin yazım ve noktalama kurallarını uygular." kazanımıyla uyumludur.

3. Tema: Oyun ve Eğlence Teması Yazma Kazanımına İlişkin Bulgular

3. temada yazma becerisi kazanımına yönelik etkinlik tespit edilememiştir.

4. Tema: Bayramlar ve Kutlamalar Teması Yazma Kazanımına İlişkin Bulgular

Sayfa 66'daki yazma etkinliği metin tamamlamadır. Bir şiire dörtlük ve başlık eklenmesi istenmiştir. "TTK.4.21. Yazma stratejilerini uygular." kazanımıyla uyumludur. Bu etkinlik kontrollü yazma örneğini oluşturmaktadır.

Sayfa 78'deki yazma etkinliği Atatürk'ün çocuklara yaptığı bir konuşmayı içermektedir. Bu konuşmadan hareketle yazma çalışması oluşturulması hedeflenmiştir. Empati kurarak yazma örneği olan bu çalışma TTK.4.15. "Bir konu etrafında metinler yazar." kazanımıyla uyumludur.

5. Tema: Gezelim Görelim Teması Yazma Kazanımına İlişkin Bulgular

Sayfa 83'te nadir kelimesinin yerine getirilebilecek ifade sorulmuştur. Bu etkinlik TTK.4.9. "Söz varlığı unsurlarını yerinde ve anlamlarına uygun olarak kullanır." kazanımıyla uyumludur.

6. Tema: Geçmişe Açılan Kapı Teması Yazma Kazanımına İlişkin Bulgular

Sayfa 100'deki yazma etkinliği geçiş ve bağlantı ifadelerinin kazandırılmasına yöneliktir. Kontrollü yazma örneğini yansıtmaktadır. TTK.4.18. "Yazılarında uygun geçiş ve bağlantı ifadeleri kullanır." kazanımıyla uyumludur.

Sayfa 101 3. etkinlikte "Türk marşının sözleri nasıl olmalıdır?" sorusuna yönelik grup olarak yazma etkinliği sunulmuştur. TTK.4.21. "Yazma stratejilerini uygular." kazanımıyla uyumludur.

Sayfa 110 2. etkinlik yazım hatasına yöneliktir. Bu etkinlik TTK.4.7. "Türkçenin yazım ve noktalama kurallarını uygular." kazanımıyla uyumludur.

Sayfa 110 3. Etkinlikte ise yazma öncesi beyin fırtınası yapılması istenmiştir. TTK.4.21. “Yazma stratejilerini uygular.” kazanımıyla uyumludur.

Sayfa 111’deki etkinlikte kelime havuzundan hareketle yazma çalışması oluşturulması hedeflenmiştir. TTK.4.21. “Yazma stratejilerini uygular.” kazanımıyla uyumludur.

7. Tema: Sanat ve Edebiyat Teması Yazma Kazanımına İlişkin Bulgular

Sayfa 118’de “Duyulardan hareketle yazma etkinliği vardır.” Bu etkinlik TTK.4.21. Yazma stratejilerini uygular. Sayfa 129’daki etkinlik kelimelerin hatırlanmasına yöneliktir. TTK.4.9. “Söz varlığı unsurlarını yerinde ve anlamlarına uygun olarak kullanır.” kazanımıyla uyumludur.

8. Tema: İnsan ve Doğa Teması Yazma Kazanımına İlişkin Bulgular

Sayfa 139’daki etkinlikte “Kartallar evcilleştirilebilir mi?” “TTK.4.15. Bir konu etrafında metinler yazar.” kazanımıyla uyumludur.

Sayfa 144’te slogan oluşturma etkinliği yer almaktadır. “TTK.4.15. Bir konu etrafında metinler yazar.” kazanımıyla uyumludur.

Sayfa 145’teki temada öğrenilen güvercin, kartal vd. hayvanlar hakkında özet oluşturulması hedeflenmiştir. “TTK.4.21 Yazma stratejilerini uygular.” kazanımıyla uyumludur.

Tablo 1.

5. Seviye TTK Ders Kitabındaki Yazma Etkinliklerinin TTK Öğretim Programındaki Yazma Kazanımlarıyla Eşleştirilmesi

TTK.4.YAZMA 5. SEVİYE	
Kazanım	Kullanım sıklığı
TTK.4.9. Söz varlığı unsurlarını yerinde ve anlamlarına uygun olarak kullanır.	2
TTK.4.15. Bir konu etrafında metinler yazar.	4
TTK.4.16. Yazılarını bir ana fikir etrafında oluşturur.	1
TTK.4.18. Yazılarında uygun geçiş ve bağlantı ifadeleri kullanır.	2
TTK.4.13. Yazdıklarının içeriğine uygun başlık belirler.	0
TTK.4.7. Türkçenin yazım ve noktalama kurallarını uygular.	2
TTK.4.20. Formları, yönergelere uygun şekilde doldurur.	1
TTK.4.21. Yazma stratejilerini uygular.	6
Toplam	18

Tablo 1'e göre 5. seviye TTK ders kitabındaki 8 yazma kazanımına denk gelen 18 yama etkinliği tespit edilmiştir. Sadece TTK. 4.7. "Yazdıklarının içeriğine uygun başlık belirler." kazanımına uygun yazma etkinliği tespit edilememiştir. En fazla etkinlik TTK.4.21. "Yazma stratejilerini uygular." yazma kazanımına aittir. Ayrıca TTK ders kitabının "Oyun ve Eğlence" temasında yazma kazanımına ilişkin bulguya rastlanmamıştır.

Aşağıdaki görselde 6. seviye TTK ders kitabı 15. sayfada bulunan bir yazma etkinliği örnek olarak verilmiştir.

Yaklaşık 60 yıldır Türkler Almanya'da bulunuyor. İlk işçiler İstanbul'daki Sirkeci Garı'ndan trenlerle Almanya'ya gitmiş. İlk giden işçiler bugün çocukları ve torunlarıyla Almanya'da yaşıyorlar.

Türk işçiler ilk zamanlarda dil bilmedikleri için büyük zorluklar yaşamışlar. Zaman

inde buldukları ülkenin dilini öğrenmişler. Böylelikle yaşadıkları ülkeye daha kolay uyum sağlamışlar.

Gurbetteki Türklerin çoğu Türk mahallelerinde yaşıyor. Orada komşuluk ilişkileri sürüyor. Türkiye'deki akrabalarıyla da görüşüyorlar. Aile bağları kopmadan devam ediyor.

Sirkeci Garı'ndan Almanya Yolculuğu

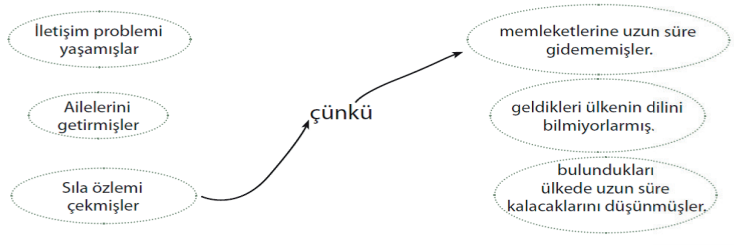
Gurbete Gitmek İçin Başvuru Yapan Türkler

Sirkeci Garı'ndan Almanya'ya Uçurlanan İşçiler

Verilen örneği inceleyin. Diğer eşleştirmeleri de siz yapın.

— 15 —

6. Seviye Türkçe ve Türk Kültürü Ders Kitabı Yazma Becerisi Etkinliklerine Yönelik Bulgular

5. seviyede olduğu gibi 6. seviye TTK ders kitabında da 8 tema bulunmaktadır. Bu temalara yönelik TTKÖP'de 8 yazma kazanımı bulunmaktadır. Temalara göre 6. seviye TTK ders kitaplarındaki yazma etkinlikleri şu şekildedir:

1. Tema: Ben ve Ailem Teması Yazma Kazanımına İlişkin Bulgular

Burası Berlin adlı metnin sayfa 15'teki etkinliği "Çünkü" geçiş ve bağlantısı ifadesi kullanılarak oluşturulan yazma etkinliğidir. Yazma etkinliğinde 6 cümle örneği verilmiştir, verilen cümle örneklerine "çünkü" bağlacını getirerek anlamlı bir yapı oluşturulması istenmiştir. Yazma sembolü verilerek "çünkü" bağlacına uygun cümlelerin çizgi çekilerek eşleştirilmesi istenmiştir. Bu etkinlik TTK.4.18. "Yazılarında uygun geçiş ve bağlantı ifadeleri kullanır." kazanımıyla uyumludur.

Sayfa 17'deki "İzne giderken hangi ulaşım araçlarını kullanıyorsunuz?" soru kökünden hareketle gerekçe unsuru olan "çünkü" den sonra yapıya uygun ifade ile tamamlamak amaçlanmıştır. Etkinlikte yazma sembolü ve yönergeye yer verilmiştir. TTK.4.18. "Yazılarında uygun geçiş ve bağlantı ifadeleri kullanır." kazanımıyla uyumludur.

"Türkiye ile Haberleşme" metni sonrası sayfa 19'daki etkinlikte tebrik ve kutlama mesajı oluşturulması hedeflenmiştir. Bu etkinlikte sembol kullanılmış ancak yönerge yetersiz bulunmuştur. "TTK.4.15. "Bir konu etrafında metinler yazar." kazanımıyla uyumludur.

Sayfa 24'te "Memleket İsterim" adlı metin okunduktan sonra metne dair unsurların tespit edilmesi istenmiştir. Yazma sembolü kullanılmış fakat bu etkinlik okuma anlama becerisini içeren bir etkinlik olarak değerlendirilmiştir.

Sayfa 25'te "Memleketim" adlı metin dinleme faaliyeti içinde sunulmuştur. Memleketim adlı şiirin mısralarının bir bölümü verilmemiştir. Dinleme esnasında kaydı durdurarak eksik bölümler tamamlanmak istenmiştir. Dinleme ve yazma becerisi birlikte kullanılmıştır. Gündümlü yazma örneğidir. TTK.4.21. "Yazma stratejilerini uygular." kazanımıyla uyumludur.

2. Tema: Çevre, Farklılıklar ve Birlikte Yaşama Teması Yazma kazanımına İlişkin Bulgular

Sayfa 33 "Dünyamız" adlı metin sonrası etkinlikte yönergeye yer verilmiştir. Etkinlikte metinden örnek cümleler sunulmuştur. Cümlede eksik bırakılan ifadenin metinden hareketle tamamlanması istenmiştir. Okuma ve yazma becerisi birlikte kullanılmıştır. TTK.4.9. "Söz varlığı unsurlarını yerinde ve anlamlarına uygun olarak kullanır." kazanımıyla uyumludur.

Sayfa 34'teki etkinlikte fotoğraflardan hareketle farklı olanı tespit edilmesi istenmiştir. Konuşma becerisi ve yazma becerisi birlikte kullanılmıştır. Daha çok konuşma becerisine yönelik bir etkinliktir.

Sayfa 46'da tema sonu değerlendirme bölümündeki etkinlik temada karşılaşılan görselleri tespit etmeye yönelik bir etkinliktir, temadaki görseller tespit edilip işaretlenir. " TTK.4.20. Formları, yönergelere uygun şekilde doldurur." kazanımıyla uyumludur.

3. Tema: Oyun ve Eğlence Teması Yazma kazanımına İlişkin Bulgular

Sayfa 49'daki etkinlikte görselden hareketle tahmin etmeleri istenmiştir. Görseli betimleme amaçlanmıştır. TTK.4.15. "Bir konu etrafında metinler yazar." kazanımıyla uyumludur.

Sayfa 51'deki etkinlikte metinden hareketle boşlukları doldurma etkinliğidir. Dikte çalışması örneğidir. TTK.4.21. "Yazma stratejilerini uygular." kazanımıyla uyumludur.

Sayfa 57 "Diş Ağrısı" adlı metin sonrası metne yönelik değerlendirme etkinliği (e-posta) sunulmuştur. TTK.4.15. "Bir konu etrafında metinler yazar." kazanımıyla uyumludur.

Sayfa 64'te 1 ve 2. etkinlikte temada karşılaşılan görselin tespit edilmesi istenmiştir. TTK.4.20. "Formları, yönergelere uygun şekilde doldurur." kazanımıyla uyumludur.

4. Tema: Bayramlar ve Kutlamalar Teması Yazma kazanımına İlişkin Bulgular

Sayfa 69'da "Dini Bayramlarımız" adlı metnin okunduktan sonra anlatılmak istenen düşüncüyü bir cümle hâlinde ifade edilmesi istenmiştir. Bu etkinlikte yazma ve okuma simgesi kullanılmıştır. Etkinlik okuma becerisi içerisinde değerlendirilmiştir.

Sayfa 75'teki etkinlikte "Elini öptüğünüz büyükleriniz size ne diyorlar?" sorusu sonrası örnek durum paylaşılmıştır. Bu ifadelerden hareketle öğrencilerin not alması istenmiştir. Bu etkinlik aracılığıyla değerlerin, kalıp ifadelerin öğrenilmesi hedeflenmiştir. "TTK.4.21. Yazma stratejilerini uygular." kazanımıyla uyumludur.

Sayfa 80'deki Gazete Haberi sonrası etkinlikte tema çerçevesinde paylaşılan hayvan görselleri yer almaktadır. Fotoğrafların altı boş bırakılmıştır. Paylaşılan hayvanların yavrularının tespit edilmesi ve eşleştirilmesi istenmiştir. TTK.4.20. "Formları, yönergelere uygun şekilde doldurur." kazanımıyla uyumludur.

Sayfa 81'de paylaşılan etkinlikte dinleme, okuma ve yazma simgesi yer almaktadır. Hayvan görselleri yer alan etkinlikte yönergelerden hareketle sırayla sorular cevaplanır. Konuşma becerisine yönelik bir etkinliktir.

5. Tema: Gezelim Görelim Temasına İlişkin Bulgular

Sayfa 100'deki etkinlikte Van kedisi ile ilgili dinleme faaliyeti sonrası ilginç gelen bilgilerin not alınması istenmiştir. "TTK.4.21. Yazma stratejilerini uygular." kazanımıyla uyumludur.

6. Tema: Geçmişe Açılan Kapı Temasına İlişkin Bulgular

Bu temada daha çok okuma, dinleme ve konuşma becerisi alanına dönük etkinlikler yer almaktadır. Yazma kazanımına ilişkin etkinliğe yer verilmemiştir.

7. Tema: Sanat ve Edebiyat Temasına İlişkin Bulgular

Sayfa 127’de farklı şiirlerden alınan mısralardan hareketle “Hangisi daha güzel?” tespit bulunarak gerekçesinin yazılması istenmiştir. Okuma ve yazma simgesi birlikte kullanılmıştır. TTK.4.16. “Yazılarını bir ana fikir etrafında oluşturur.” kazanımıyla uyumludur.

Sayfa 128’de Sanat Nedir? Adlı metin sonrası sunulan görsellerin hangi sanat dalı ile ilişkili olduğu tespit ederek boşluğa yazılması istenmiştir.

Sayfa 132’de Sakarya Türküsü adlı metinde dinleme esnasında boş bırakılan bölümlerin yazılması istenmiştir. Dinleme ve yazma becerilerinin birlikte kullanılması istenmiştir. Gündümlü yazma örneğidir. “TTK.4.21. Yazma stratejilerini uygular.” kazanımıyla uyumludur.

Sayfa 133’te yer alan etkinlik konuşma ve yazma simgesi kullanılmıştır. Bu etkinlikte konuşma, okuma ve yazma becerisi birlikte verilmiştir. Okunulan şiirden hareketle sorulan soruların cevaplanması istenmiştir. “TTK.4.21. Yazma stratejilerini uygular.” kazanımı ile ilişkilidir.

Sayfa 135’te Barış Manço’nun Nane Limon Kabuğu adlı şarkısını dinledikten sonra şarkıdan hareketle oluşturulan sorulara cevap verilmesi istenmektedir. Dinleme ve yazma becerileri birlikte verilmiştir. “TTK.4.21. Yazma stratejilerini uygular.” kazanımıyla uyumludur.

8. Tema: İnsan ve Doğa Temasına İlişkin Bulgular

Orman ve Biz metni sonrası sayfa 148’deki etkinlikte Ormanların yararları nelerdir? Sorusunun yanıtlanması istenmiştir. Bunun için ağaç görselindeki ilgili alanlara ve kutucuklu olan bölümlerin yazılması istenmiştir. Bu etkinlik “TTK.4.15. Bir konu etrafında metinler yazar.” kazanımıyla uyumludur.

Sayfa 150 ve 151’de dinleme ve yazma simgesi birlikte kullanılan etkinlikte verilerek “Ormanlar” adlı metninde boş bırakılan bölümlerin tamamlanması istenmiştir. Gündümlü yazma örneğidir. “TTK.4.21. Yazma stratejilerini uygular.” kazanımıyla uyumludur.

Sayfa 153’teki Ağaç adlı metin sonrası etkinlikte okuma ve yazma simgesi birlikte kullanılmıştır. Etkinlikte açık uçlu sorular yer almaktadır. Metinden hareketle soruların cevaplanması istenmektedir. “TTK.4.21. Yazma stratejilerini uygular.” kazanımıyla uyumludur.

Sayfa 160’ta tema sonu değerlendirme 2. etkinlikte temada karşılaşılan görsellerin tespit edilip işaretlenmesi istenmiştir. Bu etkinlik “TTK.4.20. Formları, yönergelere uygun şekilde doldurur.” kazanımıyla uyumludur.

Tablo 2.

6. Seviye TTK Ders Kitaplarındaki Yazma Etkinliklerinin TTK Öğretim Programındaki Yazma Kazanımlarıyla Eşleştirilmesi

TTK.4.YAZMA 6. SEVİYE

Kazanım	Kullanım sıklığı
TTK.4.9. Söz varlığı unsurlarını yerinde ve anlamlarına uygun olarak kullanır.	1
TTK.4.15. Bir konu etrafında metinler yazar	4
TTK.4.16. Yazılarını bir ana fikir etrafında oluşturur.	1
TTK.4.18. Yazılarında uygun geçiş ve bağlantı ifadeleri kullanır.	2
TTK.4.13. Yazdıklarının içeriğine uygun başlık belirler.	0
TTK.4.7. Türkçenin yazım ve noktalama kurallarını uygular.	0
TTK.4.20. Formları, yönergelere uygun şekilde doldurur.	4
TTK.4.21. Yazma stratejilerini uygular.	8
Toplam	20

Tablo 2'ye göre 6. seviye TTK ders kitabında TTK öğretim programındaki 8 yazma kazanımına yönelik toplam 20 tane yazma etkinliği tespit edilmiştir. Tespit edilen yazma etkinliklerinden 8 tanesi TTK.4.21. "Yazma stratejilerini uygular." kazanımına yöneliktir. Ayrıca TTK.4.13. "Yazdıklarının içeriğine uygun başlık belirler." ve TTK.4.7. "Türkçenin yazım ve noktalama kurallarını uygular." kazanımlarına uygun yazma etkinliğine 6. Seviye TTK ders kitabında rastlanmamıştır. Ders kitabının 6. Teması olan "Geçmiş Açılan Kapı" adlı temada yazma kazanımına yönelik etkinlik tespit edilmemiştir.

Aşağıdaki görselde 7. seviye TTK ders kitabı 56. sayfada bulunan bir yazma etkinliği örnek olarak verilmiştir.

UYUN VE EĞLENCE

Sıra bende idi. Topu güzelce kiremitlere hizaladım. Bütün gücümle fırlattım. Top kiremitlerin hepsini devirmişti. Bizim takımın oyuncuları kiremitleri yeniden dizmeye çalışırken diğer takımın oyuncuları da bizim takım oyuncularını vurmaya başlamışlardı. Bizim takımında sadece iki kişi kalmıştık. Ben kaçırıyordum diğer arkadaşım da kiremitleri dizmeye çalışıyordu. Top diğer takımın oyuncularından Ahmet'in elindeydi.

Ahmet tam beni vurmaya hazırlanırken birden ayağım bir taşa takıldı ve yere düştüm. Ahmet beni kolaylıkla vurabilecekken topu yere bırakıp yanıma koştu. Diz kapağım kanıyor, canım çok acıyordu. Ahmet cebinden mendilini çıkarıp diz kapağımı sardı.

"Mendilim temiz, annem evden çıkarken cebime koydu." dedi.

Ahmet beni vurup oyunu kazanabilecekken benim zor durumda olduğumu anlamış, yanıma koşmuştu. Ben oyundan çıktım. Bir ağacın dibine oturdum. Karşı takımdan da Ahmet oyundan çıktı. Yanıma oturdum. "Beni neden vurmadin?" diye sordum. Ahmet: "Hayatta kazanmaktan daha önemli şeyler vardır. Bunlardan biri de dostluktur" dedi. "O günden beri dostluğumuz hiç bitmedi. Ahmet, benim en yakın dostumdur ve hep öyle kalacaktır.

Mustafa YOGURTCU

ETKİNLİK

Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayın.

1. Takımlardaki çocuk sayısı nasıl belirlenmektedir?
.....
2. Oyunda ilk atışın hangi takım tarafından yapılacağı nasıl seçilmektedir?
.....
3. Ahmet, yere düşen arkadaşını neden vurmamıştır?
.....

ETKİNLİK

Karekodu okutarak "Yedi Kiremit" in nasıl oynandığını izleyebilirsiniz.

ETKİNLİK

Okuduğunuz metni özetleyin. Metni özetlerken yandaki maddeleri dikkate alın.

Yedi Kiremit Hikâyesinin Özeti

.....

.....

.....

.....

1. Önemli bilgileri ve gereksiz ayrıntıları atın.
2. Metnin ana düşüncesine temas eden cümleleri kullanın.
3. Metnin giriş, gelişme ve sonuç bölümlerine kısaca yer verin.
4. Metnin bütünlüğünün bozulmamasına dikkat edin.

— 56 —

7. Seviye Türkçe ve Türk Kültürü Ders Kitabı Yazma Becerisi Etkinliklerine Yönelik Bulgular

8. seviye Türkçe ve Türk Kültürü ders kitabında 8 tema bulunmaktadır. Bu temalara yönelik TTKÖP'de 11 yazma kazanımı bulunmaktadır. Temalara göre 8. seviye TTK ders kitaplarındaki yazma etkinlikleri şu şekildedir:

1. Tema: Ben ve Ailem Teması Yazma Kazanımına İlişkin Bulgular

Sayfa 15'te Aile adlı metinde geçen akrabalık isimlerinin yazılması istenmektedir. Okuma ve yazma becerisine yönelik bir etkinliktir. TTK.4.21. "Yazma stratejilerini uygular." kazanımıyla uyumludur.

Aile adlı metin sonrası sayfa 17'de ki etkinlikte akrabalık isimleri ve anlamları sıralanmıştır. Akrabalık isimlerini anlamlarıyla eşleştirilmesi istenmiştir. Bu etkinlik

TTK.4.9. Söz varlığı unsurlarını yerinde ve anlamlarına uygun olarak kullanır.” kazanımıyla uyumludur.

Sayfa 17’de yazma simgesi kullanılmış fakat metin altı soruları içeren bir etkinliktir. Okuma becerisine yönelik bir etkinliktir.

Sayfa 18’de ninni örneği verilmiştir. Bu örnekten hareketle ninni yazılması istenmiştir. TTK.4.15. “Bir konu etrafında metinler yazar.” kazanımıyla uyumludur.

Sayfa 20’deki etkinlik şiir örneği verilmiştir ve şiire başlık verilmesi istenmiştir. TTK.4.13. “Yazdıklarının içeriğine uygun başlık belirler.” kazanımıyla uyumludur.

Sayfa 22’deki etkinlikte Türkiye’deki bir arkadaşınıza okulunuzu ve eğitiminizi anlatan bir metin yazım örneği istenmiştir. TTK.4.15. “Bir konu etrafında metinler yazar.” kazanımıyla uyumludur.

Sayfa 27’deki etkinlik düğün hakkında bilgi sunulan metin sonrası yaşadığınız bölgedeki düğün kültürü ile Türk düğünlerini karşılaştırarak bir analiz edilmesi istenmiştir. TTK.4.21. “Yazma stratejilerini uygular.” kazanımıyla uyumludur.

2.Tema: Çevre, Farklılıklar ve Birlikte Yaşama Teması Yazma Kazanımına İlişkin Bulgular

Sayfa 36’da Toko adlı metin yer almakta ve Toko yolculuğa çıkmaktadır. Etkinlikte Toko’nun yolculukta nelerle karşılaşmış olabilir, sorusu yöneltilmiştir. TTK.4.15. “Bir konu etrafında metinler yazar.” kazanımıyla uyumludur.

Sayfa 37’de Bir Dünya Düşünürüm metni sonrası etkinlikte öğrencilerin hayal gücünü ifade etmeleri için bir etkinlik sunulmuştur. TTK.4.15. “Bir konu etrafında metinler yazar.” kazanımıyla uyumludur.

Sayfa 39’da evrensel değerlere yönelik bir yazı çalışması istenmiştir. Bu etkinlikte öğrencilere yazıyı nasıl planlayıp neye göre yazacaklarına dair herhangi bir yönerge verilmemiştir. “TTK.4.15. Bir konu etrafında metinler yazar.” kazanımıyla uyumludur.

Sayfa 46’da vakıf örneklerinden sonra sunulan etkinlikte vakıf kurma etkinliği paylaşılmıştır. Bu etkinlikte vakfın nasıl kurulacağına yönelik yönergeler verilmiştir. TTK.4.15. “Bir konu etrafında metinler yazar.” kazanımıyla uyumludur.

Sayfa 46’da ikinci etkinlikte slogan oluşturma etkinliği paylaşılmıştır. TTK.4.21. “Yazma stratejilerini uygular.” kazanımıyla uyumludur.

Sayfa 47’de insanın sorumlulukları hakkında bir konuşma taslağı hazırlanması istenmiş ve bu taslağın hazırlanmasına yardımcı olması için sorular oluşturulup yanlarına cevapların yazılması istenmiştir. Simge ve yönerge birlikte verilmiştir. TTK.4.20. “Formları, yönergelere uygun şekilde doldurur.” kazanımıyla uyumludur.

3.Tema: Oyun ve Eğlence Teması Yazma Kazanımına İlişkin Bulgular

Sayfa 56'daki ilk etkinlik metin altı sorularına yönelik olmasına rağmen yazma sembolü ile verilmiştir. Bu etkinlik okuma becerisine yöneliktir.

Yedi Kiremit adlı metin sonrası sayfa 56'daki 2. etkinlikte Yedi Kiremit adlı metnin özeti yönergeye göre istenmiştir. Güdümlü yazma örneğidir. TTK.4.21. "Yazma stratejilerini uygular." kazanımıyla uyumludur.

Sayfa 60'taki etkinlikte yazma simgesi kullanılan etkinlik metin altı soruları cevaplanması istenmiştir. Okuma becerisine yönelik bir etkinliktir.

4.Tema: Bayramlar ve Kutlamalar Teması Yazma Kazanımına İlişkin Bulgular

Oruç adlı metin sonrası sayfa 74'te oruç ibadetinin diğer kültürdeki benzer ve farklı yönlerini ifade etmeleri istenmiştir. TTK.4.21. "Yazma stratejilerini uygular." kazanımıyla uyumludur.

Mahya adlı metin sonrası sayfa 80'deki etkinlikte öğrencilerden mahya oluşturmaları istenmiştir. TTK.4.21. "Yazma stratejilerini uygular." kazanımına uygundur.

Sayfa 83'te İftar adlı metin sonrası sunulan etkinlikte ihtiyaç sahiplerine yapılan yardımlar hakkında yazı çalışmasını içermektedir. TTK.4.15. "Bir konu etrafında metinler yazar." kazanımıyla uyumludur.

Sayfa 86'da Bayram Kutlaması adlı metin sonrası tebrik kartı oluşturma etkinliği yer almaktadır. TTK.4.15. "Bir konu etrafında metinler yazar." kazanımıyla uyumludur.

Sayfa 87'deki etkinlikte ise diğer milletlerin bayram kültürü ile Türk kültürü ile benzer ve farklı yönlerine değinilmesi içermektedir. TTK.4.21. "Yazma stratejilerini uygular." kazanımıyla uyumludur.

5.Tema: Gezelim Görelim Teması Yazma Kazanımına İlişkin Bulgular

Sayfa 96'da Ağrı Dağı ve Erciyes Dağı metinleri sonrası yazma etkinliği olarak Ağrı ve Erciyes Dağı arasındaki benzerlikler ve farklılıklar nelerdir? Adlı etkinlik TTK.4.21. "Yazma stratejilerini uygular." kazanımıyla uyumludur.

Sayfa 97'deki etkinlikte Erciyes'in tanıtımını yansıtan bir afiş hazırlanması istenmiştir. TTK.4.15. "Bir konu etrafında metinler yazar." kazanımıyla uyumludur.

Sayfa 99'daki yazma sembolü kullanılan "Koşma" adlı şiirin etkinliği metne yönelik sorular içeren okuma anlama becerisini ölçen bir etkinliktir.

Sayfa 104'te boşluk doldurma etkinliği yer almaktadır. Kontrollü yazma etkinliğidir. TTK.4.21. "Yazma stratejilerini uygular." kazanımıyla uyumludur.

Sayfa 108'de yer alan Gezi rotası etkinliği TTK.4.15. "Bir konu etrafında metinler yazar." kazanımıyla uyumludur.

6. Tema: Geçmişe Açılan Kapı Teması Yazma Kazanımına İlişkin Bulgular

Sayfa 115'te Müslümanların yardımlarını din, dil, ırk ayrımı yapmadan paylaşması konusunda düşüncelerin yazılması içermektedir. TTK.4.15. "Bir konu etrafında metinler yazar." kazanımıyla uyumludur.

Yardım Kumbaraları metni sonrası sayfa 121'de proje oluşturma etkinliği yer almaktadır. TTK.4.21. "Yazma stratejilerini uygular." kazanımıyla uyumludur.

Küresel Yardım Kuruluşumuz Kızılay metni sonrası sayfa 124'teki etkinlikte Kızılay'ın yardım paketleri hakkında yazma faaliyetleri sorulmaktadır. TTK.4.15. "Bir konu etrafında metinler yazar." kazanımıyla uyumludur.

Sayfa 125'teki etkinlikte Türk toplumunda yardımlaşma konusunu içeren bir etkinliktir. TTK.4.16. "Yazılarını bir ana fikir etrafında oluşturur." kazanımıyla uyumludur.

Sayfa 126'da tema sonu değerlendirme çalışmalarında özet çıkarma etkinliği sunulmuştur. TTK.4.19. "Özet çıkarır." kazanımıyla uyumludur.

7.Tema Sanat ve Edebiyat Teması Yazma Kazanımına İlişkin Bulgular

Sayfa 131 Çifte Minareli Medrese adlı metin sonrası etkinlikte siz olsaydınız ne yapardınız? TTK.4.15. "Bir konu etrafında metinler yazar." kazanımıyla uyumludur.

Sayfa 132 Yunus Emre metni sonrası Yunus Emre ile ilgili araştırma yazısı içeren bir etkinlik yer almaktadır. TTK.4.15. "Bir konu etrafında metinler yazar." kazanımıyla uyumludur.

Sayfa 136 Eğri Minare adlı metin sonrası yazım ve noktalama etkinliği sunulmuştur. Bu etkinlik TTK.4.7. "Türkçenin yazım ve noktalama kurallarını uygular." kazanımıyla uyumludur.

Sayfa 141 Ömer Seyfettin adlı metin sonrası metin tamamlama etkinliği yer almaktadır. TTK.4.15. "Bir konu etrafında metinler yazar." kazanımıyla uyumludur.

8. Tema İnsan ve Doğa Teması Yazma Kazanımına İlişkin Bulgular

Sayfa 155'te atasözlerine yönelik bir etkinlik sunulmuştur. İsrاف etmemeyi vurgulayan atasözlerinin işaretlenmesi istenmiştir. TTK.4.20. "Formları, yönergelere uygun şekilde doldurur." kazanımıyla uyumludur.

Sayfa 156'da dinleme izleme sonrası boşluk doldurma etkinliğinin yapılması istenmiştir. TTK.4.21. "Yazma stratejilerini uygular." kazanımıyla uyumludur.

Sayfa 157'de geri dönüşüm kavramlarına yönelik etkinlik yer almaktadır. TTK.4.20. "Formları, yönergelere uygun şekilde doldurur." kazanımıyla uyumludur.

Tablo 3.

7. Seviye TTK Ders Kitabındaki Yazma Etkinliklerinin TTK Öğretim programındaki Yazma Kazanımlarıyla Eşleştirilmesi

TTK.4.YAZMA 7. SEVİYE

Kazanım	Kullanım sıklığı
TTK.4.9. Söz varlığı unsurlarını yerinde ve anlamlarına uygun olarak kullanır.	1
TTK.4.15. Bir konu etrafında metinler yazar	12
TTK.4.16. Yazılarını bir ana fikir etrafında oluşturur.	1
TTK.4.17. Yazılarında yardımcı fikirlere yer verir.	0
TTK.4.18. Yazılarında uygun geçiş ve bağlantı ifadeleri kullanır.	0
TTK.4.19. Özet çıkarır.	1
TTK.4.13. Yazdıklarının içeriğine uygun başlık belirler.	1
TTK.4.7. Türkçenin yazım ve noktalama kurallarını uygular.	1
TTK.4.20. Formları, yönergelere uygun şekilde doldurur.	2
TTK.4.21. Yazma stratejilerini uygular.	10
TTK.4.22. Yazdıklarını dil ve anlatım bakımından düzenler.	0
Toplam	29

Tablo 3'e göre 7. seviye TTK ders kitabında 11 tane TTK öğretim programındaki yazma kazanımlarına yönelik toplam 29 tane yazma etkinliği tespit edilmiştir. En fazla etkinlik TTK.4.15. "Bir konu etrafında metinler yazar." Kazanımına yönelik verilmiştir. "TTK.4.17. Yazılarında yardımcı fikirlere yer verir, TTK.4.18. "Yazılarında uygun geçiş ve bağlantı ifadeleri kullanır ve TTK.4.22. Yazdıklarını dil ve anlatım bakımından düzenler." kazanımlarına yönelik 7. Seviye TTK ders kitabında yazma etkinliğine rastlanmamıştır.

Aşağıdaki görselde 8. seviye TTK ders kitabı 30. sayfada bulunan bir yazma etkinliği örnek olarak verilmiştir.

BEN VE AİLEM

Farklı farklı ülkelerden gelen öğrencilerin güzel ülkemizi görmesi beni çok mutlu etti. Bu öğrenciler hem dilimizi öğreniyorlarmış hem de ülkemizin tarihi ve kültürel yerlerini görme fırsatı buluyorlarmış. Ne güzel bir etkinlik! Gurur duydum doğrusu.

ETKİNLİK

Bana hediye edilen kitapçığı sizler de okudunuz. Okuduklarınızdan yola çıkarak aşağıdaki cümleleri "doğru" veya "yanlış" (✓) olarak işaretleyiniz.

Doğru / Yanlış

() () 1. Türkçe Yaz Okulu programı iki yılda bir düzenleniyor.

() () 2. Türkçe Yaz Okulu programında iletişim dili yalnızca Türkçedir.

() () 3. Türkçe Yaz Okulu programının sonunda bütün öğrenciler İzmir'e gidiyor.

() () 4. Öğrenciler, kapanış programından sonra bir hafta İstanbul'u geziyor.

Hadi bakalım Yusuf, Şimdi de Din Hizmetleri Müşavirliğine uğrayalım.

— 30 —

8. Seviye Türkçe ve Türk Kültürü Ders Kitabı Yazma Becerisi Etkinliklerine Yönelik Bulgular

8. seviye Türkçe ve Türk Kültürü ders kitabında 8 tema bulunmaktadır. Bu temalara yönelik TTKÖP'de 11 yazma kazanımı bulunmaktadır. Temalara göre 8. seviye TTK ders kitaplarındaki yazma etkinlikleri şu şekildedir:

1. Tema: Ben ve Ailem Temasına Teması Yazma Kazanımına İlişkin Bulgular

Sayfa 18'de büyükelçilik ve konsolosluk kelimelerini kavratmaya dönük bir etkinlik sunulmuştur. TTK.4.9: "Söz varlığı unsurlarını yerinde ve anlamlarına uygun olarak kullanır." kazanımıyla uyumludur.

Sayfa 21'deki etkinlikte kimlik başvuru formu doldurma etkinliği yer almaktadır. TTK.4.20. "Formları, yönergelere uygun şekilde doldurur." kazanımıyla uyumludur.

Sayfa 22’de “müşavir” sözcüğünün anlamı sorulmuştur. TTK.4.9.“Söz varlığı unsurlarını yerinde ve anlamlarına uygun olarak kullanır.” kazanımıyla uyumludur.

Sayfa 30’da yazma sembolü kullanıldığı halde etkinlik örneği yazma becerisine değil okuma becerisine yönelik bir etkinliktir.

Sayfa 41’deki etkinlikte günü özetlemeyi içeren bir etkinliktir. TTK.4.19. “Özet çıkarır.” kazanımıyla uyumludur.

Sayfa 43 Tema sonu değerlendirme sorularında temanın öğrenciye kazandırdıkları sorulmuştur. TTK.4.19. “Özet çıkarır.” kazanımıyla uyumludur.

2.Tema: Çevre, Farklılıklar ve Birlikte Yaşama Teması Yazma Kazanımına İlişkin Bulgular

Sayfa 56’da Fatih Sultan Mehmet’in Fermanı adlı metinden hareketle öykü yazma etkinliği yer almaktadır. Öyküyü yazarken izlenecek yol bir yönerge ile verilmektedir. TTK.4.21. “Yazma stratejilerini uygular.” kazanımıyla uyumludur.

Sayfa 57’deki etkinlikte “özgürlük, güven, saygı...” kelime havuzundan yararlanarak metin oluşturma etkinliğidir. TTK.4.21. “Yazma stratejilerini uygular.” kazanımıyla uyumludur.

Sayfa 79 2. etkinlikte dünya milletleri bir apartmanın sakinlerine benzetilmiştir. Milletlerin birbirini etkileme durumu aktarılmıştır. İfadelerden hareketle yazma etkinliği sunulmuştur. TTK.4.16. “Yazılarını bir ana fikir etrafında oluşturur.” kazanımıyla uyumludur.

Sayfa 80’deki etkinlik söz varlığını geliştirmeye dönük bir etkinliktir. TTK.4.9.“Söz varlığı unsurlarını yerinde ve anlamlarına uygun olarak kullanır.” kazanımıyla uyumludur.

3. Tema: Oyun ve Eğlence Teması Yazma Kazanımına İlişkin Bulgular

Sayfa 90’da Ayşe Teyze’den Cevap Var adlı metin sonrası mektup yazma etkinliği sunulmuştur. Mektubu yazmadan önce nasıl yazılacağına dair yönerge verilmiştir. TTK.4.21. “Yazma stratejilerini uygular.” kazanımıyla uyumludur. Serbest yazma türündedir.

Sayfa 105’te “Arkadaşımızla Deyim Hikâyesi Yazıyoruz” etkinliği yer almaktadır. TTK.4.15. “Bir konu etrafında metinler yazar.” kazanımıyla uyumludur.

Sayfa 110 Tema Sonu Değerlendirme soruları özetlemeye dönük yazma etkinliğidir. TTK.4.19. Özet çıkarır.” kazanımıyla uyumludur. Gündümlü yazma türündedir.

4. Tema: Bayramlar ve Kutlamalar Teması Yazma Kazanımına İlişkin Bulgular

Sayfa 122 5N1K haber metni yazma etkinliği sunulmuştur. TTK.4.15. “Bir konu etrafında metinler yazar.” kazanımıyla uyumludur.

Sayfa 127’de “Festival adı, amacı...” bir form doldurma etkinliğidir. TTK.4.20. “Formları, yönergelere uygun şekilde doldurur.” kazanımıyla uyumludur.

Sayfa 140 Tema Sonu Değerlendirme özetlemeyi içermektedir. TTK.4.19. “Özet çıkarır.” kazanımıyla uyumludur. Güdümlü yazma türündedir.

5.Tema: Gezelim Görelim Teması Yazma Kazanımına İlişkin Bulgular

Sayfa 148’deki etkinlikte “medeniyet ve hilal” kelime hazinesini geliştirmeye dönük etkinliktir. TTK.4.9.“Söz varlığı unsurlarını yerinde ve anlamlarına uygun olarak kullanır.” kazanımıyla uyumludur.

Sayfa 155’te Slogan yazma etkinliği yer almaktadır. (Projeye yönelik bir slogan) oluşturma bağımsız yazma türünde bir etkinliktir. TTK.4.15. “Bir konu etrafında metinler yazar.” kazanımıyla uyumludur.

Sayfa 156 Tema Sonu Değerlendirme soruları TTK.4.19. “Özet çıkarır.” kazanımıyla uyumludur. Güdümlü yazma türündedir.

6.Tema: Geçmişe Açılan Kapı Teması Yazma Kazanımına İlişkin Bulgular

Sayfa 165’te Ulu Önder’e Mektup adlı yazı etkinliği yer almaktadır. TTK.4.15. “Bir konu etrafında metinler yazar.” kazanımıyla uyumludur.

Sayfa 167 ve 170’de yazma görseli kullanılmıştır ama etkinlik okuma becerisine yöneliktir. Farabi ve Ulug Bey ile ilgili metin altı sorularını içermektedir.

Sayfa 175’te Tema sonu değerlendirme yer almaktadır. Tema değerlendirme özetlemeye dönük yapıya sahiptir. TTK.4.19. “Özet çıkarır.” kazanımıyla uyumludur. Güdümlü yazma türündedir.

7. Tema: Sanat ve Edebiyat Teması Yazma Kazanımına İlişkin Bulgular

Sayfa 182’de TRT’ye Program Hazırlıyoruz etkinliği yer almaktadır. Programın adı, türü, amacı, hedef kitlesi gibi maddeler doldurularak program hazırlama etkinliği sunulmuştur. Yönerge verilerek nasıl yazılacağı belirtilmiştir. TTK.4.15. “Bir konu etrafında metinler yazar.” kazanımıyla uyumludur.

Sayfa 184 TV Kanalımıza Yayın Akışı Hazırlıyoruz etkinliği aracılığıyla kanal adı, amacı maddeler cevaplanarak yazma etkinliği oluşturulmuştur. Yönerge verilmiştir. TTK.4.15. “Bir konu etrafında metinler yazar.” kazanımıyla uyumludur.

Sayfa 196’daki yazma etkinliğinde röportaj yapma hedeflenmiştir. Gazeteci ve ünlü rolleri yer almaktadır. Empati duygusu kazandırılmak istenmiştir. TTK.4.21. “Yazma stratejilerini uygular.” kazanımıyla uyumludur.

Reklam metni oluşturma etkinliği sunulmuştur. Bu etkinlikte parfüm, saat ve lokanta reklamı yapılması istenmiştir. İkna edici yazma türüne girmektedir. TTK.4.15. “Bir konu etrafında metinler yazar.” kazanımıyla uyumludur.

Sayfa 197’de Tema sonu değerlendirme yer almaktadır. Etkinlikler temadaki öğrenilen söz varlığını özetlemeyi içermektedir. TTK.4.19. “Özet çıkarır.” kazanımıyla uyumludur. Gündümlü yazma türündedir.

8.Tema: İnsan ve Doğa Teması Yazma Kazanımına İlişkin Bulgular

Sayfa 202’de Botanik Bahçesi söz öbeğinin neler çağrıştırdığını yazmayı içeren bir etkinliktir. TTK.4.9. “Söz varlığı unsurlarını yerinde ve anlamlarına uygun kullanır.” kazanımıyla uyumludur.

Sayfa 217’deki “Van kedisine sahip olduğunuzu düşünün” bir arkadaşınıza Van kedisinin özelliklerini anlatan bir mektup yazma etkinliği sunulmuştur. TTK.4.15.”- Bir konu etrafında metinler yazar.” kazanımıyla uyumludur. Bağımsız yazma türüne girmektedir.

Sayfa 226’da tema sonu değerlendirme yer almaktadır. Sorular temayı özetlemeyi içermektedir. TTK.4.19.“Özet çıkarır.” kazanımıyla uyumludur. Gündümlü yazma türündedir.

Tablo 4.

8. Seviye TTK Ders Kitabındaki Yazma Etkinliklerinin TTK Öğretim Programındaki Yazma Kazanımlarıyla Eşleştirilmesi

TTK.4.YAZMA 8. SEVİYE

Kazanım	Kullanım sıklığı
TTK.4.9. Söz varlığı unsurlarını yerinde ve anlamlarına uygun olarak kullanır.	5
TTK.4.15. Bir konu etrafında metinler yazar.	8
TTK.4.16. Yazılarını bir ana fikir etrafında oluşturur.	1
TTK.4.17. Yazılarında yardımcı fikirlere yer verir.	0
TTK.4.18. Yazılarında uygun geçiş ve bağlantı ifadeleri kullanır.	0
TTK.4.19. Özet çıkarır.	8
TTK.4.13. Yazdıklarının içeriğine uygun başlık belirler.	0
TTK.4.7. Türkçenin yazım ve noktalama kurallarını uygular.	0
TTK.4.20. Formları, yönergelere uygun şekilde doldurur.	2
TTK.4.21. Yazma stratejilerini uygular.	4
TTK.4.22. Yazdıklarını dil ve anlatım bakımından düzenler.	0
Toplam	28

Tablo 4'e göre 8. seviye TTK ders kitabında TTK öğretim Programındaki 11 yazma kazanımına yönelik toplam 28 tane yazma etkinliği tespit edilmiştir. Tespit edilen yazma etkinlikleri en fazla kazanım TTK.4.15. "Bir konu etrafında metinler yazar." ve TTK.4.19. "Özet çıkarır." kazanımına aittir. Ayrıca TTK öğretim Programında yer alan TTK.4.17. Yazılarında yardımcı fikirlere yer verir. TTK.4.18. Yazılarında uygun geçiş ve bağlantı ifadeleri kullanır. TTK.4.13. Yazdıklarının içeriğine uygun başlık belirler. TTK.4.7. Türkçenin yazım ve noktalama kurallarını uygular. TTK.4.22. Yazdıklarını dil ve anlatım bakımından düzenler." Kazanımlarına yer verilmemiştir.

Sonuç ve Öneriler

Bu çalışmada Türkiye Cumhuriyeti Millî Eğitim Bakanlığının 2019 yılında yayınladığı yurt dışındaki Türk Çocuklarına Türkçe ve Türk Kültürü 5, 6, 7 ve 8. seviye ders kitaplarındaki yazma becerisine yönelik etkinlikler 2018 yılında yayınlanan Türkçe ve Türk Kültürü Öğretim Programındaki yazma kazanımlarına uygunluk açısından incelenmiştir. Yurt dışındaki Türk çocuklarına yönelik hazırlanan 5, 6, 7 ve 8. seviye ders kitaplarındaki yazma becerisi etkinlikleri temalara göre tasnif edilerek her temadaki yazma etkinlikleri Türkçe ve Türk Kültürü Öğretim Programındaki kazanımlara göre eşleştirilmiştir. Yapılan bu çalışmada biçimsel olarak çoğu yazma etkinliğinde yönergeye yer verilmiş ama sembol ile beceri alanı belirtilmemiştir. Yer yer bazı etkinliklerde yönerge sembol uyumsuzluklarına rastlanmıştır. Sembol yazma alanını gösterdiği hâlde etkinlik başka bir beceriye yönelik olabilmektedir. Örneğin 6. Seviye ders kitabında "Memleket İsterim" adlı metinde yazma sembolü kullanılmış ancak etkinlik okuma anlama becerisine yöneliktir. Aynı ders kitabında 32-34. sayfalarda da etkinlik yönergesi yazmayı hedeflerken sembol konuşma becerisinin hedeflendiğini göstermektedir. Ayrıca yazma becerisini geliştirmeye yönelik olarak hazırlanmış etkinliklerde de yönergelerin yanında semboller yer almamaktadır. Bazı etkinliklerde yer alan eşleştirme ifadesi yer yer yazma sembolü ile ifade edilirken bazı etkinliklerde yalnız yönerge olarak bulunmaktadır. Genel olarak biçimsel uyumsuzlukların bulunmasına rağmen TTKÖP'de bulunan kazanımlara TTK ders kitaplarında yer verilmiştir. 8 kazanım 5. seviyede 8 kazanım 6. seviyede 11 kazanım 7. seviyede ve 11 kazanımda 8. seviyede olmak üzere toplamda 38 kazanıma dört ders kitabında da yer verilmiştir.

Yazma becerisinin Türkçe ve Türk kültürünü yurt dışındaki Türk çocuklarına kazandırmada bir araç olduğu düşünüldüğünde biçimsel özelliklerin yanında anlama dayalı özelliklere de gereği gibi önem verilmesi gerekmektedir. Yurt dışındaki Türk çocuklarının Türkiye ile olan bağlarının güçlenmesi duygu ve düşünce dünyalarının Türkçe ve Türk kültürü unsurlarıyla gereği gibi beslenmelerine bağlıdır. Yarı Türkçe yarı yaşadıkları ülkenin dilindeki kelimelerden oluşan "melez" bir ifade tarzı geliştirmeleri onların aidiyet duygularını olumsuz bir şekilde etkilemektedir. Bu kavram kıtlığını gidermek için yazma etkinliklerinde dikte çalışmaları, döngüsel yazma, müzik dinleme, beyin fırtınası, hikâye tamamlama, ben olsaydım gibi farklı yazma etkinlikleri yaptırmak kavram dünyalarını zenginleştirmeye yardımcı olacaktır. Yurt dışındaki Türk çocukları için hazırlanan Türkçe ve Türk kültürü 5.-8. seviye ders kitaplarında kullanılan yazma etkinliklerinin bazıları 5N1K soruları dediğimiz metin

altı sorularından oluşmaktadır. Diğer yandan yazma sembolü konulup sadece eşleştirme ya da işaretlemeye dayalı etkinlikler de yazma becerisine dâhil edilmiştir. Yazma yaklaşımları açısından bakıldığında ders kitaplarında daha çok geleneksel yazma etkinliklerinin tercih edildiği gözlenmiştir. Kısa cevaplar, boşluk doldurma, yerine koyma, eksikleri tamamlama, model olarak verilen metni taklit ederek yazma gibi cümle düzeyinde kalan ve tam bir yazma etkinliği taşımayan kontrollü ve güdümlü yazma türüne uygun yazma etkinlikleri tercih edilmiştir. Bu tür yazma etkinlikleri daha çok belirli kuralların (dil bilgisi, yazım ve noktalama), kelime ve cümle yapılarının verilmeye çalışıldığı biçimsel ve işlevsel yazma yaklaşımlarına örnek oluşturmaktadır. Modern yazma yaklaşımlarından olan yaratıcı yazma, süreç odaklı yazma, içerik odaklı yazma ve okur odaklı yazma yaklaşımlarının kullanılması YDTÇ'ye dil zevki verme, araştırma yapma, hayal kurma gibi onları aktif edecek yazma yaklaşımlarına yer verilebilir. TTK ders kitaplarının genelinde birkaç örnek dışında modern yazma yaklaşımlarına yer verilmemiştir.

Araştırma sonucuna göre elde edilen bulgulardan hareketle aşağıdaki öneriler sunulmuştur.

1. Türkçe ve Türk Kültürü 5.-8. seviye ders kitaplarındaki yazma etkinliklerindeki simge ve yönerge eksiklikleri giderilmeli ve beceri alanına uygun simge ve yönergeler konulmalı.
2. Ders kitaplarındaki yazma etkinlikleri YDTÇ'nin yaşadığı kavram kısıtlılığını giderecek nitelikte yazma etkinlikleriyle zenginleştirilmelidir.
3. Ders kitaplarındaki yazma etkinlikleri sadece geleneksel yöntemlerden olan biçimsel ve işlevsel yazma yaklaşımına yönelik değil modern yöntemlerden olan yaratıcı ifade yaklaşımı, süreç odaklı yazma yaklaşımı, içerik odaklı yazma yaklaşımı ve okur odaklı yazma yaklaşımı gibi yazma yaklaşımlarına da yer verilmelidir.
4. Bazı yazma etkinliklerinde yönerge ve örnek verilmeden çocukların yazması istenilmektedir. Bunun yerine ne yazılması isteniyorsa ona yönelik açık yönerge ve model oluşturacak örnekler verilmelidir.
5. Ders kitaplarındaki hem simgeler hem de yönergeler hitap edilen beceri alanına uygun olarak düzenlenmelidir.

Kaynakça:

BARIN, Erol, (2006). Yurt dışındaki Türk Çocuklarının Türkçe Öğretiminde Dikte ve Yazılı Anlatımın Önemi. *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı - Belleten*, LIV (2006/1): 20-32.

DENİZ, Kemalettin, (2019). *Türkçe ve Türk Kültürü 5*. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları.

DOĞAN, Yusuf, (2019). *Türkçe ve Türk Kültürü 6*. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları.

GÖÇER, Ali, (2018). Temel Dil Becerilerinin Birbirleriyle İlişkisi ve Bireyin Anlam Evreninin Gelişimi ve Gerçek Yaşam Becerileri Açısından Önemi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, VII(4): 40-50.

KARATAY, Halit, (2019). *Türkçe ve Türk Kültürü 8*. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları.

KURUDAYIOĞLU, Mehmet, (2019). *Türkçe ve Türk Kültürü 7*. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları.

Millî Eğitim Bakanlığı, (2018). *Yurt Dışındaki Türk Çocukları İçin Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Öğretim Programı*. Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü Basımevi.

Millî Eğitim Bakanlığı Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü, (2019). *İki Dillilik ve Türkçe Öğretimine Genel Bakış*. Ankara: Devlet Kitapları Basımevi.

ŞEN, Ülker, (2015). *Yurt Dışında Yaşayan Türk Çocuklarına Türkçe Öğretimi ve Materyal Tasarımı (Belçika Örneği)*. Ankara: Edge Akademi Yayıncılık.

TAKIL, Nazife Burcu, (2016). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Yazma Becerisini Geliştirmeye Yönelik Bir Eylem Araştırması: Döngüsel Yazma Etkinliği. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, XX (1): 299-312.

TARTAR, Emine, (2013). *Dikte (Söyleneni Yazma) Çalışmalarının Yazı Becerilerinin Gelişmesine Etkisi*, Mehmet Akif Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.

T.C. Cumhurbaşkanlığı Mevzuat Bilgi Sistemi. (14 Ocak 2022). *Türkiye Cumhuriyeti Anayasası* .[https:// www. mevzuat. gov. tr/ MevzuatMetin/ 1.5.2709-19821018.pdf](https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.2709-19821018.pdf) adresinden erişilmiştir. YAYLI, Demet ve Yaylı, Derya, (2018). Yabancılar Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarında Yazma Etkinliklerinin Değerlendirilmesi (Yedi İklim Türkçe Örneği). Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 44: 132-145.

Türk Dil Kurumu, (2011). *Türkçe Sözlük*. Ankara: TDK

Extended Abstract:

In addition to being a “communication tool” that provides agreement between people, language also has the feature of being a “symbol” (identity) that ensures individuals’ belonging to their own society. Every nation transfers its values, traditions and customs to future generations through language. This also allows acculturation. It is possible for a nation to maintain its culture with a healthy application of mother tongue teaching. The general aims of mother tongue education are based on these two fundamentals, namely, being a tool and a symbol. Due to the industrialization race experienced after the Second World War, worker migrations from Mediterranean countries to European countries come to the fore. Our country has been included in these migrations since 1960. Today, the number of worker migration abroad from our country, which started with the Labor Migration agreements with European countries (especially Germany), has reached a large population. With these migrations from our country, various problems have arisen for our citizens abroad. One of the foremost problems is the language education of children. The alienation of the children of the families who went abroad to their own language and culture has emerged as a major problem, especially since their children do not receive education in the mother tongue.

Although the first generation Turkish workers who went abroad did not encounter any problems in protecting their own values, since they went with a certain language and cultural background, various problems arose in the next generations regarding the preservation of language and national culture. According to Şen (2015), the existence of language, education and adaptation problems related to Turks abroad could only be noticed in second generation Turks. To solve these problems, Ministry of National Education has prepared a Turkish Language and Culture Curriculum for Turkish children abroad and TLC textbooks according to this program.

In this study, activities for writing skills in Turkish Language and Culture 5th, 6th, 7th and 8th level textbooks published by the Ministry of National Education in 2019 were examined in terms of compliance with the writing achievements in the Turkish Language and Culture Curriculum published in 2018. In the research, the data obtained by using the document analysis method was analyzed. The writing skill activities in the 5th, 6th, 7th and 8th level textbooks were classified according to the themes and the writing activities in each theme were matched in terms of compliance with the achievements in the Turkish Language and Culture Curriculum.

In this study, most of the writing activities were formally included in the instruction, but the symbol and skill area were not specified. In some activities, directive symbol mismatches were encountered. Although the symbol shows the writing area, the activity may be for another skill. For example, in the text called “I Want Country” in the 6th level textbook, the writing symbol is used, but the activity is aimed at reading comprehension skills.

In the same textbook, while aiming to write activity instructions on pages 32-34, the symbol is for speaking skills. In addition, there are no symbols next to the instructions in the activities prepared to improving writing skills. While the expression of matching in some activities is sometimes expressed with a writing symbol, it is only

used as a directive in some activities. Although there are formal inconsistencies in general, the achievements in TLC Curriculum are included in TLC textbooks. A total of 38 achievements are included in the four textbooks, 8 of which are at the 5th level, 8 at the 6th level, 11 at the 7th level, and 11 at the 8th level. Considering that the writing skill is a tool to teach Turkish language and culture to Turkish children abroad, it is necessary to give importance due to the semantic features as well as the formal features. The strengthening of the ties of Turkish children abroad with Turkey depends on the proper nourishment of their world of feelings and thoughts with Turkish Language and cultural elements. As Barın (2006) mentioned, the most important problem of Turkish children abroad is the lack of concepts. That is, they cannot find the appropriate words to express their feelings and thoughts. The fact that they develop a “hybrid” expression style consisting of words in the language of the country they live in, affects their sense of belonging negatively. In order to eliminate this shortage of concepts, having different writing activities such as dictation exercises, circular writing, listening to music, brainstorming, story completion, and “If it were me...” in writing activities will help enrich the conceptual worlds.

When TLC textbooks are examined as content, it is observed that traditional writing activities are mostly preferred in textbooks. Writing activities suitable for the type of controlled and guided writing, which remain at the sentence level and do not carry a complete writing activity, such as short answers, filling in the blanks, substituting, completing the deficiencies, writing by imitating the text given as a model, were preferred. These types of writing activities are examples of formal and functional writing approaches, rather than traditional writing approaches where certain rules (grammar, spelling and punctuation), word and sentence structures are tried to be given. It has been determined that creative writing, process-oriented writing, content-oriented writing and reader-oriented writing approaches, which are modern writing approaches, are not included in most of the TLC textbooks.

